

B. Valutalovens handelspolitiske Formaal.

Vor Forening har til Stadighed hævdet, at Opfyldelsen af visse af vore handelspolitiske Forpligtelser ikke behøver at varetages af Valutacentralen, men med Fordel kan lægges over til de paagældende Erhverv, som det f. Eks. er sket i Norge for Kullenes Vedkommende og ligeledes for andre Varer, bl. a. for en saa vanskelig Varekategori som Kolonialvarer. Det er efter vor Mening beklageligt, at de Muligheder, der foreligger paa dette Omraade — altsaa frivillige Brancheaftaler, eventuelt med et vist Tilsyn fra Handelsministeriets Side —, ikke er blevet udforsket og benyttet. Vi forstaaer, at de Forpligtelser, som den danske Stat paatog sig i Traktaten af 1933, er af en særlig konkret Karakter — og det er nærmest med Henblik paa disse, at frivillige Brancheoverenskomster skulde etableres —, men med Hensyn til senere indgaaede handelspolitiske Forpligtelser („Bindinger“ m. m.) ser vi ikke rettere, end at Grundlaget, hvorpaa de hvilede, er blevet totalt forrykket, saaledes at deres Værdi er blevet problematisk saavel for os som for de Lande, med hvilke de er truffet.

Det er efter de nuværende Forholds Natur udelukket at føre en „aktiv“ Handelspolitik efter de Metoder, som hidtil har været praktiseret. Netop den Omstændighed, at Verdenshandelen er indtraadt i en helt ny Fase, turde endvidere frembyde en Lejlighed og Tilskyndelse til, at man fra Danmarks Side søgte at komme bort fra et handelspolitisk System, der ofte af Udlandet er blevet vendt imod os selv, og som yderligere har den Mangel ikke at vise fornøden Respekt for et Princip, som Danmark af nærliggende Grunde bør støtte af al Kraft, nemlig Mestbegunstigelsesprincippet:

C. Valutalovens beskæftigelsesmæssige Formaal.

Ser man paa Arbejdsløshedens almindelige Billede, saaledes som det har vist sig under hele Valutalovgivningens Bestaaen, tillader en objektiv Bedømmelse ikke, at Valutaordningen tillægges en arbejdsskabende Betydning. Selvfølgelig kan en Importspærring over for visse Færdigvarer foraarsage en forøget Beskæftigelse inden for visse snævre Erhvervsgrupper, ja, man kan næsten sige enkelte Firmaer, men kun paa Bekostning af Beskæftigelsen inden for andre, hvis Økonomi paa forskellig Maade lider under Afspærringen. Saaledes har den *Varefordyrelse*, der har været en direkte Følge af Valutaordningen, ikke blot paa den mest følelige Maade indvirket paa Landbrugets Købeevne og dets normale Arbejdsbehov til Nyanskaffelser, Nybygninger, Reparationer etc., men ogsaa ført til en Forbrugsindskrænkning inden for en lang overvejende Del af Befolkningen.

Vi finder i øvrigt ikke Anledning til at dvæle længere ved denne Side af Valutacentralens Virksomhed, fordi den Opfattelse har bundfældet sig i den offentlige Mening, eller i hvert Fald hos alle kyndige, at Valutacentralen ganske vist til en vis Grad kan bestemme, *hvem* der skal arbejde her i Landet, men at den er ude af Stand til at yde nogen Hjælp til dem, der ved Lovens Foranstaltninger bliver arbejdsløse. Som Middel til at forøge den *samlede* Beskæftigelse har Valutacentralen for længst demonstreret sin Uegnethed.

D. Valutalovens valutariske Formaal.

Inden for den Periode, i hvilken Valutaordningen har eksisteret, er den danske Krone faldet i Værdi, af hvilken Grund Beviset for Valutacentralens Betydning som Værn for den danske Valuta maa være svært at føre for de politiske Partier, der har gennemført og opretholdt denne Lovgivning. Nationalbankens saavel som de private Bankers Valutabeholdninger har i det samme Tidsrum altid været smaa, ja, undertiden paa et saadant Lavpunkt, at Tilstanden har været betragtet som kritisk. Naar der i korte Perioder har været en Bedring at spore, har denne altid kunnet forklares ved forbigaaende gunstige Konjunkturbevægelser, f. Eks. et Fald i Raamaterialepriserne eller særlig gode Vilkaar for Skibsfarten.

Den Idé, at Valutacentralen, som paastaaet, har været til Beskyttelse for vor Valuta, maa derfor ud fra de indhøstede Erfaringer afvises, saa meget desto mere som det er in confesso, at det danske Erhvervsliv har betalt Millionbeløb for meget igennem daarligere Indkøb paa forkert Tid eller Sted foraarsaget af de Dispositioner, som Valutacentralen har paatvunget Importørerne.